

Секція: Юридичні науки

Долгий Андрій Іванович

студент

Харківського національного університету радіоелектроніки

м. Харків, Україна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ВИКЛИК КІБЕРСУСПІЛЬСТВА

Технологічний потенціал інформаційно-комунікативного простору набуває альтернативної саморегуляції. Соціальний вимір наповнюють пристрої оздоблені штучним інтелектом. Останні переймають на себе функцію організації соціального буття. Свідомість людини XXI століття все більше потрапляє в залежність від готових продуктів штучного інтелекту. Проте, умовою існування особистості є збереження її ідентичності. Тож проблема усвідомлення особистісного становлення потребує виховання високого рівню індивідуальної та колективної відповідальності. Зазначені умови соціального буття інформаційно-комунікативної доби вимагають додаткової регуляції для вирішення її викликів.

Наразі, перед кіберсуспільством XXI століття виникають три задачі: усвідомлення, відповідальність, регуляція – становлення та існування екзистенційної ідентичності. Правовим полем вирішення даних задач виступає 42 стаття про академічну добродесність чинного Закону України про освіту [3].

Зазначимо, що ключовими критеріями регулювання Закону України про освіту є поняття особистості та розвитку, як запорука становлення й існування демократичного, сталого суспільства. Так, державна політика у сфері освіти у частині 1 статті 5 І розділу Закону України про освіту

обґрунтовує мету освітньої діяльності: «Освіта є державним пріоритетом, що забезпечує інноваційний, соціально-економічний і культурний розвиток суспільства. Фінансування освіти є інвестицією в людський потенціал, сталий розвиток суспільства і держави» [1].

Водночас, стаття 3 І розділу даного закону проголошує норма права на здобуття кожним якісної та доступної освіти [3]. Законодавство України особливу увагу приділяє дотриманню критерію якості освіти. Тож V розділ Закону України про освіту регулює питання якості освіти. Важливу роль у регуляції усвідомлення та відповідальності людської ідентичності відіграє норма права, що визначає академічну доброчесність. Остання, згідно з частиною II статті 42 це - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [3].

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками врегульовано вимогами частини 2 статті 42. Наразі, дані вимоги формулюють важливі правові норми – авторського та суміжного права. Водночас, академічна доброчесність здобувачів освіти вимірюється категорією відповідальності, щодо обсягу, якості та автентичності процесу та результатів освітньої діяльності. Правові норми порушення академічної доброчесності класифікуються у частині 4 статті 42; встановлюються критерії академічної автономності, що формують розвинене відчуття екзистенційної ідентичності. Зазначена частина статті 42 формулює цінність людської творчості та праці у тлумаченні різновидів плагіату та фабрикації освітніх або наукових досягнень.

Регулюють дотримання академічної доброчесності запобіжні міри відповідальності, як з боку здобувачів освіти та к й з боку педагогічних,

науково-педагогічних і наукових працівників. Важливою нормою права статті 42 Закону України про освіту є покарання за бездіяльність, що відповідає критеріям порушення академічної доброчесності.

Так, прописані в статті 42 Закону України про освіту норми права не лише забезпечують якість освіти, але й формують в людині усвідомлення та відповідальність власного розвитку. Слід пам'ятати, що українська ідентичність ґрунтується на, висловлених Г. Сковородою та П. Юркевичем – сродній праці та філософії серця, які виражають глибоку етнічну індивідуальність українця [2, с. 175]. Тож норми Закону України про академічну доброчесність є не тільки вимогами кіберсуспільства, але й умовою збереження української ідентичності.

Література

1. Бежук Ю. М. Імплементація принципів академічної доброчесності в освітнє та наукове середовище України / Ю. М. Бежук // Академічна доброчесність: виклики сучасності. URL: <https://cutt.ly/Jbjxm5a> дата звернення: 28.04.2021
2. Долгий А. І. Генеза української ідентичності у філософії Дмитра Чижевського / А. І. Долгий // Державно-визвольна боротьба та становлення і збереження державності України. Харків, 2020. С. 175-177.
3. Закон України про Освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII [із змінами і доповненнями] URL: <https://cutt.ly/BbjxKAM> дата звернення: 30.04.2021
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> дата звернення: 29.04.2021